

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน
ในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์

สุนันทา ศรีมำคำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์
THE FACTORS RELATED TO QUALITY OF LIFE IN PREGNANT WOMEN WITH NAUSEA AND
VOMITING DURING THE FIRST TRIMESTER OF PREGNANCY

สุนันทา ศรีมาคำ 5736234 RAMY/M

พย.ม. (การผดุงครรภ์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: จรัสศรี ชีระกุลชัย, Ph. D. (NURSING), จันทิมา ขนบดี, D.S.N.
(MATERNAL AND CHILD NURSING)

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ โดยใช้กรอบแนวคิดคุณภาพชีวิตของเฟอร์รานและคณะ (2005) เป็นแนวทางในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลรามาราชินดีและโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 85 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญ แบบประเมินอาการคลื่นไส้ อาเจียน แบบประเมินแรงสนับสนุนทางสังคม แบบประเมินการรับรู้ภาวะสุขภาพ และแบบประเมินคุณภาพชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า สตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 94.19, SD = 12.64) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ ได้แก่ ระดับการศึกษา ความเครียด ความรุนแรงของอาการคลื่นไส้ อาเจียน แรงสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ภาวะสุขภาพ ($r = .24, -.48, -.43, .40,$ และ $.36, p < .05$ ตามลำดับ) ส่วนรายได้ครอบครัว และการวางแผนการตั้งครรภ์ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ ผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรประเมินคุณภาพชีวิต และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ ได้แก่ ระดับการศึกษา ความเครียด ความรุนแรงของอาการคลื่นไส้ อาเจียน แรงสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ภาวะสุขภาพ เพื่อช่วยในการวางแผนการพยาบาลและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนในไตรมาสแรกได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต/ อาการคลื่นไส้ อาเจียน/ สตรีตั้งครรภ์

THE FACTORS RELATED TO QUALITY OF LIFE IN PREGNANT WOMEN WITH
NAUSEA AND VOMITING DURING THE FIRST TRIMESTER OF PREGNANCY

SUNANTHA SRIMAKAM 5736234 RAMY/M

M.N.S. (MIDWIFERY)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: JARATSRI THEERAKULCHAI, Ph.D. (NURSING),
CHANTIMA KHANOBDEE, D.S.N. (MATERNAL AND CHILD NURSING)

ABSTRACT

This descriptive study was to examine the factors related to quality of life in pregnant women with nausea and vomiting during the first trimester of pregnancy. Conceptual model of health - related quality of life (Ferrans et al., 2005) was used as the conceptual framework for this study. The samples consisted of 85 pregnant women with nausea and vomiting during the first trimester who attended prenatal clinics at Ramathibodi Hospital and Sunpasittiprasong Hospital from June 2016 to October 2016. The samples were selected by purposive sampling based on inclusion criteria. Instruments used to collect data were The Personal Data Questionnaire, The Anxiety Inventory Form X-I, The Rhodes Index of Nausea and Vomiting Form II, Social Support Questionnaire, Perception of Health Questionnaire and WHOQOL-BREF-THAI. Data were analyzed using descriptive statistics and Pearson's product moment correlation. According to the findings, the sample had moderate level of quality of life (mean = 94.19, SD = 12.64). Level of education, stress, severity of nausea and vomiting, social support and health perception were significantly correlated with quality of life ($r = .24, -.48, -.43, .40$ and $.36, p < .05$ respectively). Family income and pregnancy planning were not correlated with quality of life. The findings of the present study suggest that nurses should assess level of education, stress, severity of nausea and vomiting, social support and health perception of the pregnant women to provide proper care and improve the quality of life of pregnant women with nausea and vomiting during the first trimester of pregnancy.

KEY WORDS: QUALITY OF LIFE / NAUSEA AND VOMITING / PREGNANT WOMEN

150 pages